

श्री.जयदिय डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

गुरुमाऊली
एक शैक्षणिक व्यासपीठ

Subscribe

इयत्ता - सहावी (25 जून) विषय - मराठी

Subscribe

शाळापूर्व तयारी - उपचारात्मक ब्रीज कोर्स (15 ते 30 जून)

मागील इयत्तेच्या अध्ययन निष्पत्तीवर आधारित अभ्यासक्रम समाविष्ट
२. वाचा व कृती करून पाहा.

टैस्ट
मोडवा

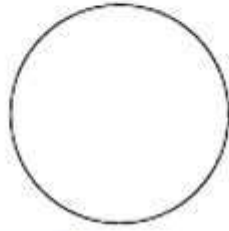
रंग जादुचे पेटीमधले इंद्रधनूचे असती,
पांढऱ्यातुनि निघती साती, पुन्हा पांढरे होती.

कवितेतील या ओळी तुम्ही वाचल्या, त्याचा
पडताळा घेण्यासाठी एक छोटासा प्रयोग करा.

एक पुट्टा घ्या. त्या पुट्ट्यावर दहा सेमी
त्रिज्येचा गोल कापा. त्याच्या मध्यभागी छिद्र पाडा.
त्या छिद्रात एक लांबट आकाराचा खिळा किंवा
सरळ तार घाला. जेणेकरून हा गोल त्याभोवती
गोलाकार फिरू शकेल. गोलाच्या केंद्रापासून

परिघापर्यंत समान अंतरावर सात रेषा काढा, म्हणजे
गोलावर सात सारखे भाग दिसतील. प्रत्येक भागाला
एक रंग याप्रमाणे तांबडा, नारिंगी, पिवळा, हिरवा,
निळा, पारवा आणि जांभळा असे रंग द्या.

आता खिळा किंवा तार हातात धरून पुट्टा
गोल फिरवा. गोलाची गती कमी असते, तेव्हा
विविध रंग ओळखू येतात. जास्त गती दिल्यावर
काय होते, याचे निरीक्षण करा व सांगा.

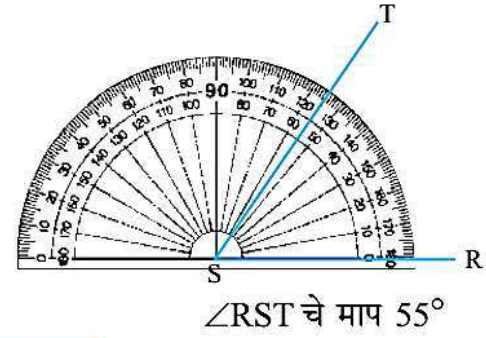
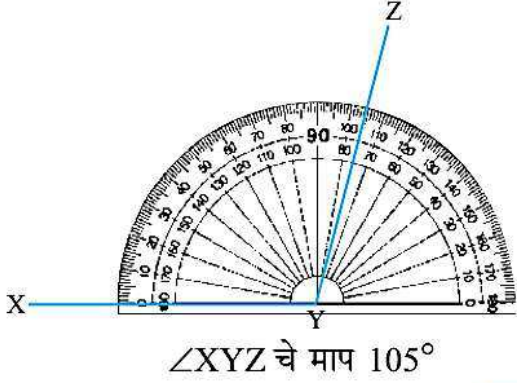
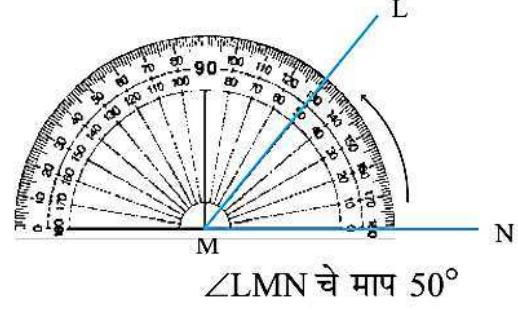
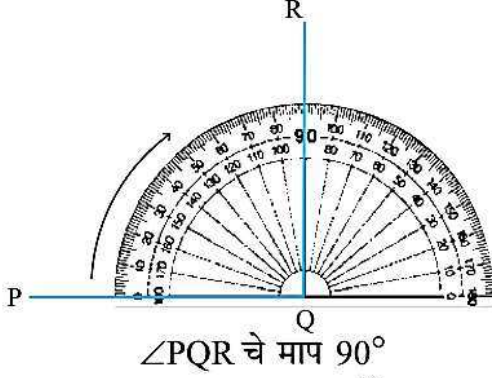
माहिती मिळवूया.

<ul style="list-style-type: none"> या रंगांना प्रथम श्रेणीचे रंग किंवा प्राथमरी कलर्स म्हणतात. 	<ul style="list-style-type: none"> या रंगांना द्वितीय श्रेणीचे रंग किंवा सेकंडरी कलर्स म्हणतात.
<p>तांबडा पिवळा निळा</p>	<p>जांभळा हिरवा नारिंगी/केशरी</p>
<ul style="list-style-type: none"> या रंगांना तृतीय श्रेणीचे रंग किंवा टर्शरी कलर्स म्हणतात. 	
<p>निळसर करडा तांबूस करडा पिवळसर करडा</p>	

प्रथम श्रेणीचे कोणतेही दोन रंग योग्य प्रमाणात मिसळल्याने द्वितीय श्रेणीचा रंग तयार होतो. द्वितीय श्रेणीचे कोणतेही दोन रंग योग्य प्रमाणात मिसळल्याने तृतीय श्रेणीचा रंग तयार होतो.

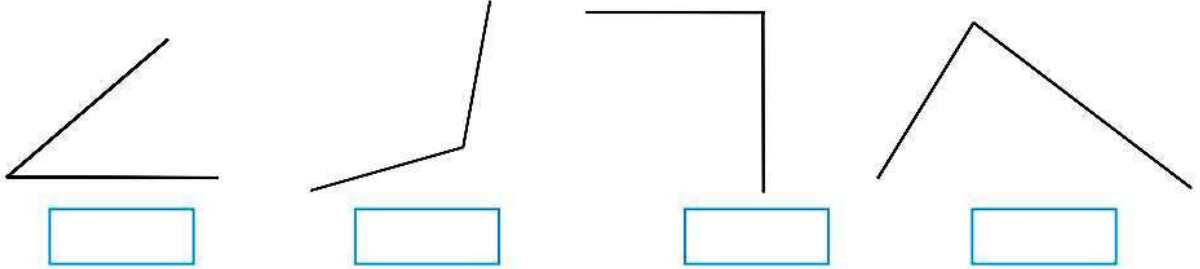
✚ सराव कर.

✦ कोनमापकाच्या साहाय्याने खालील कोन कसे मोजले आहेत, ते पाहा.

उदाहरणसंग्रह 25

खालील कोन मोजा व त्यांची मापे कोनाखाली लिहा.

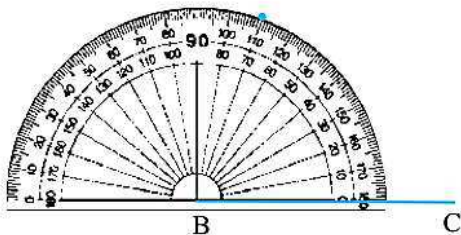
□ दिलेल्या मापाचा कोन काढणे

उदा. 70° मापाचा $\angle ABC$ काढा.

$\angle ABC$ चा B हा शिरोबिंदू असून रेषा BA व रेषा BC या कोनाच्या बाजू आहेत.

1. प्रथम पट्टीच्या साहाय्याने बाजू BC काढा.
2. B हा शिरोबिंदू असल्यामुळे त्या बिंदूपाशी 70° मापाचा कोन काढायचा आहे.

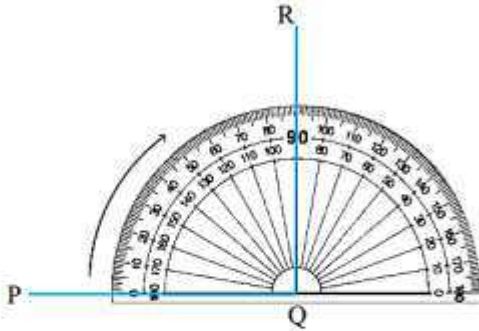

कोनमापकाचा केंद्रबिंदू B बिंदूवर ठेवा. कोनमापकाची संदर्भरेषा बाजू BC शी जुळेल अशा प्रकारे कोनमापक ठेवा. बिंदू C ज्या बाजूला आहे, त्या बाजूकडील 0° च्या खुणेपासून क्रमाने वाढणाऱ्या संख्या पाहा. 70° च्या खुणेलागत पेन्सिलने बिंदू काढा. कोनमापक उचला.

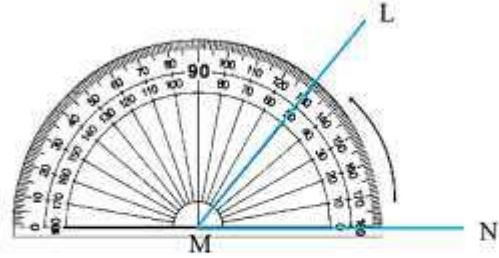

Practice.

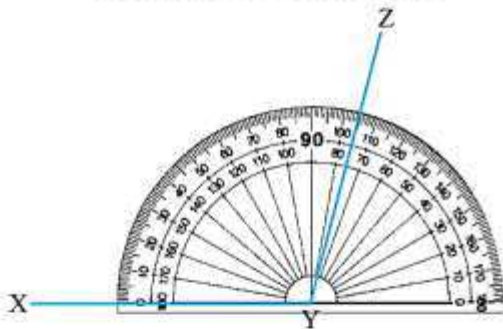
See how the angles given below have been measured with the help of a protractor.

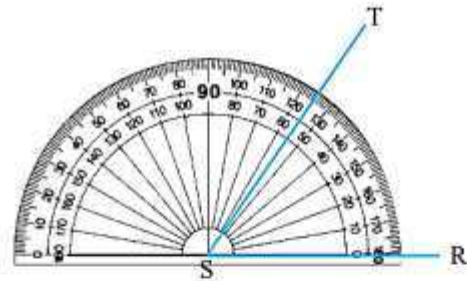
Measure of $\angle PQR$ is: 90°

Measure of $\angle LMN$ is: 50°

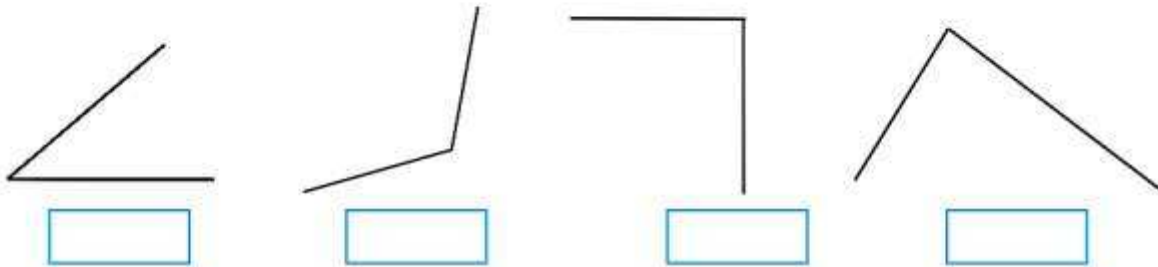
Measure of $\angle XYZ$ is: 105°

Measure of $\angle RST$ is: 55°

Problem Set 25

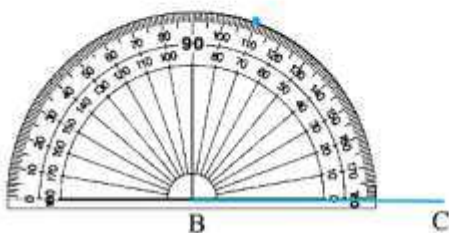
Measure the angles given below and write the measure in the given boxes.

Drawing an angle of the given measure

Example Draw $\angle ABC$ of measure 70° .

B is the vertex of $\angle ABC$ and BA and BC are its arms.

1. First draw arm BC with a ruler.
2. Since B is the vertex, we must draw a 70° angle at that point.

Put the centre of the protractor on B. Place the protractor so that the baseline lies on arm BC. Count the divisions starting from the 0 near point C. Mark a point with your pencil at the division that shows 70° . Lift the protractor.

2. Form pairs. Quiz each other with 'one-many'. Point to any object/picture in this book and start the quiz.

जोड्या करून 'एक-अनेक'चा खेळ खेळा. कोणतीही वस्तू/या पुस्तकातील चित्र दाखवून खेळ सुरू करा. O3

One lion!

Many lions!

Many boys!

One boy!

• Write down any five pairs of 'one-many'.

कोणत्याही पाच 'एक-अनेक' जोड्या लिहा. W3

3. Dumb charades

One person acts out any line in the poem silently. Others guess what it is.

मूकाभिनय : पहा आणि ओळखा. O3

एकाने कवितेतील कोणत्याही ओळीचा अभिनय न बोलता करून दाखवायचा. बाकीच्यांनी ती ओळ ओळखायची.

हा खेळ इतर कविता किंवा पाठांसाठीही घेता येईल.

4. List all the action words from the poem and add other action words to the list.

कवितेतील 'कृती' दाखवणाऱ्या शब्दांची यादी करा. या यादीत इतर 'अॅक्शन वर्ड्स'ची भर घाला. W4 W13

5. Try to make as many meaningful sentences as possible using the table below.

खालील तक्त्याचा उपयोग करून सुचतील तितकी अर्थपूर्ण वाक्ये तयार करा. O10 W6 W9

Rain	falls	from	the sky.
A stone	rolls	down	the hill.
A river	runs	to	the sea.
The wind	blows	in	the river.
Boats	flies	on	the ground.
Clouds	sail	across	
Smoke	float	up	
	sinks	over	the bottom of the sea.
	rises		
	spreads		

6. Read the following words at a glance and complete the phrase.

एका दृष्टिक्षेपात शब्द वाचा आणि शब्दगट पूर्ण करा. W9

at _____

near _____

behind _____

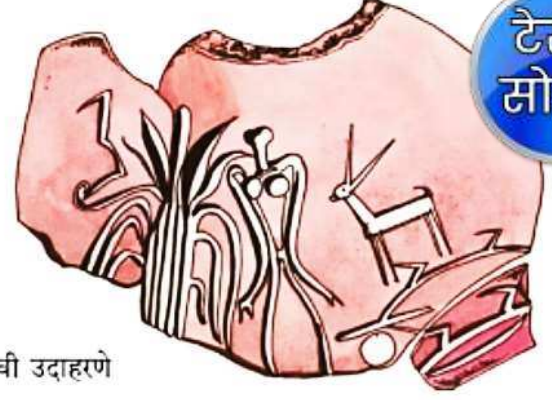
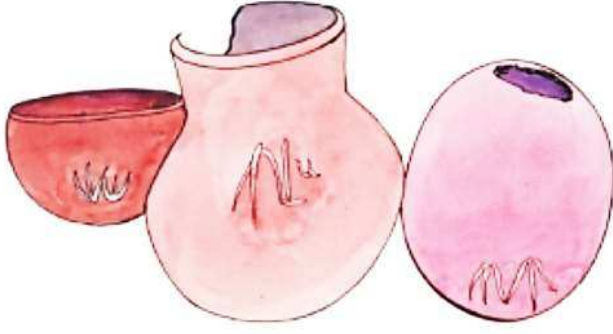
in front of _____

on the left of _____

on the right of _____

next to _____

टेस्ट
सोडवा

प्राचीन सांकेतिक खुणा आणि चिन्हे यांची उदाहरणे

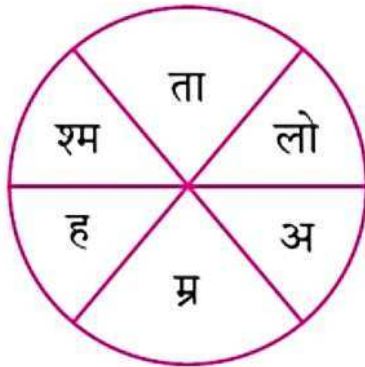
१.५ नागरी समाजव्यवस्था

व्यापारातील भरभराट हे जगभरातील प्राचीन नागरी संस्कृतींचा उदय आणि विकास होण्यामागचे एक प्रमुख कारण होते, हे खरे. परंतु त्या नागरी संस्कृतींचा पाया नवाशमयुगातील कृषिसंस्कृतीवर आधारलेला होता. कृषिसंस्कृतीत रुजलेल्या श्रद्धा नागरी संस्कृतीतही अबाधित राहिल्या. व्यापाराच्या भरभराटीतून समृद्ध झालेल्या नगरांमध्ये कृषिसंस्कृतीत रुजलेल्या

श्रद्धांवर आधारलेले सामूहिक आचार आणि उत्सव यांना अधिक महत्त्व मिळाले. अनेक नगरांमध्ये अतिभव्य मंदिरे उभारली गेली. त्या नगरांच्या शासनव्यवस्थेचे अधिकारही मंदिर प्रमुखाच्या हातांत एकवटले. पुढे मंदिरांचे प्रमुखपद आणि राजपद, ही दोन्ही पदे एकाच व्यक्तीकडे गेली. जगातील प्राचीन नागरी संस्कृतींची ही सुरुवात होती. या संस्कृतींची सविस्तर माहिती आपण पुढील पाठामध्ये घेऊ.

स्वाध्याय

१. पुढील गोलातून वस्तूंच्या काळाच्या वर्गवारीचे तीन गट शोधा व ते संबंधित घटकांपुढे लिहा.

- (अ) दगडाची हत्यारे : ----- युग
 (आ) तांब्याची हत्यारे व इतर वस्तू : ----- युग
 (इ) लोखंडाची हत्यारे व इतर वस्तू : ----- युग

२. पुढील घटक काळानुसार योग्य क्रमाने लिहा.

- (अ) (१) तांबे (२) सोने (३) लोखंड
 १)----- २)----- ३)-----
 (आ) (१) ताम्रयुग (२) लोहयुग (३) अशमयुग
 १)----- २)----- ३)-----

३. पुढील घटनांचे परिणाम लिहा.

- (अ) तांबे या धातूचा शोध : -----
 (आ) चाकाचा शोध : -----
 (इ) लिपीचे ज्ञान : -----

४. टीपा लिहा.

- (अ) धातूचा वापर
 (आ) नागरी समाजव्यवस्था

* पुनरावर्तन - १ *

१. सुनो और दोहराओ :

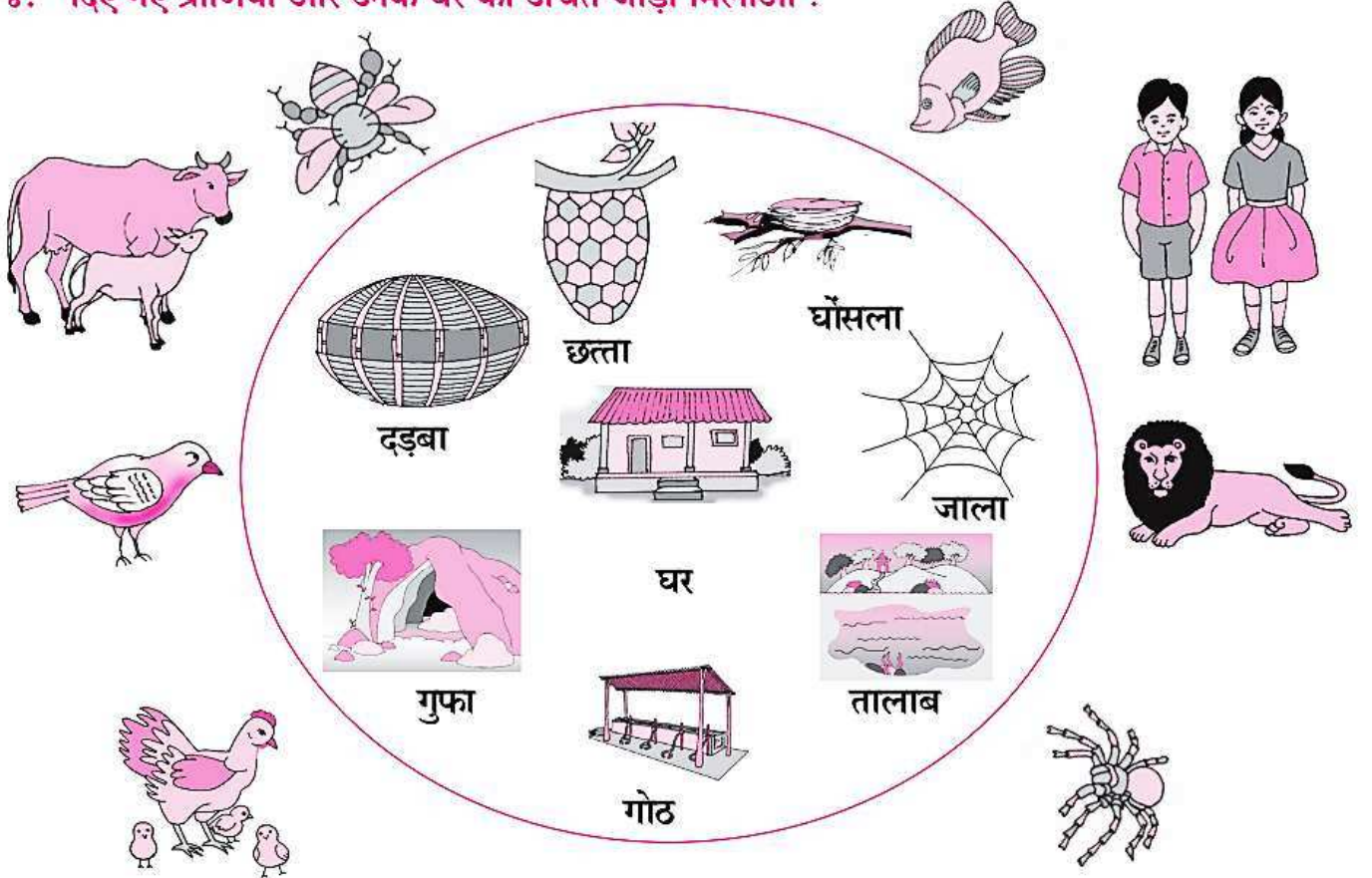
बन-वन, पर-फर, उन-ऊन, आधा-सादा, कार-खार, सात-साथ, गृह-ग्रह, वाणी-पानी, मेघा-मेधा, ऋचा-कृपा, शेर-सेर, चरण-चारण, कपड़ा-डबरा, लोरी-लॉरी, शाप-साँप, उधार-उघाड़, सरपट-सरपत ।

२. तुम अपने पड़ोस के बच्चों के साथ कैसा व्यवहार करते हो, बताओ ।

३. अनुरेखन करो और पढ़ो :

धन, कमल, लिपड़ी, चुलीना, लय्या, नूपुर, हृदय, गिरगीट, बाबा

४. दिए गए प्राणियों और उनके घर की उचित जोड़ी मिलाओ :

५. तुम्हारे बनाए हुए रेत के घरोंदे को किसी ने तोड़ दिया तो तुम क्या करोगे ।

कृति/उपक्रम

परिसर के कार्यक्रम में पहलियाँ/चुटकुले सुनाओ ।

अतिथि आने पर अपना और अपने परिवार का परिचय दो ।

प्रति सप्ताह परिसर में लगी तख्तियों से मात्रावाले शब्द पढ़ो ।

समाचारपत्र में छपे बिना मात्रावाले वर्णों के नीचे रेखा खींचो ।

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सहावी मराठी	सहावी गणित	सेमी गणित	सहावी इंग्रजी	सहावी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सहावी भूगोल	सहावी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सहावी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा